

БРУСИЛОВ Олексій Олексійович (Брусилов Алексей Алексеевич; 19(31). 08. 1853, м. Тифліс, нині Тбілісі — 17. 03. 1926, Москва) — російський військовий діяч. Генерал кавалерії (1912). Закін. Пажеський корпус (1872), кавалерій. школу у С.-Петербурзі (1883), відтоді — її викл., від 1902 — нач. Учасник рос.-турец. війни 1877–87 на Кавказі. 1912–13 — пом. командувача військами Варшав. військ. округу. Від 1914 — командувач 8-ї армії, що в серпні провела наступ у Галичині; від 1916 — Пд.-Зх. фронту, війська якого в травні–серпні 1916 здійснили прорив австро-нім. фронту

(«брусиловський прорив») і наступ (були взяті Луцьк, Берестечко, Броди, Коломия, Чернівці). Ще під час першої тимчас. окупації Галичини (1914) рос. адміністрація розпочала широке переслідування укр. нац. організацій та греко-католических церков. Б. особисто розпорядився про домаш. арешт, а потім депортацію до Росії митрополита *Андрея Шептицького*. Під час другої окупації (1916) репресії проти українців тривали. Перебуваючи в Україні на поч. укр. революції, Б. сприяв діяльності пророс. сил. У травні–липні 1917 — верхов. головнокомандувач рос. армії. Від 2 травня 1920 — на службі в центр. апараті рад. армії.

Основні праці

Прорыв австро-германского фронта в 1916 г. // *Война и революция*. 1927. № 4, 5; *Мои воспоминания*. Москва; Ленинград, 1929; Москва, 1963; *Мои воспоминания*. 4. 2 // *Военно-истор. журн.* 1989. № 10, 12.

Рекомендована література

1. Костюк Г. Зустрічі і прощання: Спогади. Кн. 1. Едмонтон, 1978;
2. Семанов С. Генерал Брусилов. Москва, 1986;
3. Голиков А. Г. Генерал А. А. Брусилов. Страницы жизни и деятельности: Докум. очерк // *Новая и новейшая история*. 1998. № 4.

Г. І. Панич

Бібліографічний опис:

Брусилов Олексій Олексійович / Г. І. Панич // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2004. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-36349>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).